

dr inż. arch. Tomasz Jastrząb

dr inż. architekt Tomasz Jastrząb
Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej
Instytut Architektury, Urbanistyki i Ochrony Dziedzictwa
61 – 131 Poznań ul. Jacka Rychlewskiego 2

PRZEWÓD HABILITACYJNY

AUTOREFERAT

Poznań 2023

dr inż. architekt Tomasz Jastrząb
Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej
Instytut Architektury, Urbanistyki i Ochrony Dziedzictwa
61 – 131 Poznań ul. Jacka Rychlewskiego 2

AUTOREFERAT

1. Imię i nazwisko
2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej
3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych
4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.)
5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej
6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę
7. Inne informacje dotyczące kariery zawodowej

1. Imię i nazwisko

Tomasz Jastrząb

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe, nazwa, miejsce i rok ich uzyskania

1988 r. magister inżynier architekt, Wydział Architektury Budownictwa i Inżynierii Sanitarnej Politechniki Poznańskiej.

Doktor nauk technicznych na Wydziale Architektury, Budownictwa i Inżynierii Sanitarnej Politechniki Poznańskiej w 1998 r. Rozprawa doktorska „Place i rynki jako zagadnienie urbanistyczne”, promotor prof. dr hab. L. Zimowski (recenzenci prof. dr hab. inż. arch. S. Juchnowicz, prof. dr hab. inż. arch. W. Bonenberg).

Absolwent Międzynarodowego Studium Planowania Przestrzennego na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej (1999 r.).

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych

W 1987 r. zatrudniony na stanowisku asystenta stażysty w Zakładzie Teorii i Planowania Przestrzeni, Regionów i Miast w Instytucie Architektury i Planowania Przestrzennego Politechniki Poznańskiej.

Od 1988 r. na stanowisku asystenta w Zakładzie Teorii i Planowania Przestrzeni, Regionów i Miast w Instytucie Architektury i Planowania Przestrzennego Politechniki Poznańskiej pod kierunkiem J. Buszkiewicza prof. Politechniki Poznańskiej.

W latach 1994 - 1998 praca na stanowisku asystenta w Zakładzie Teorii i Planowania Przestrzeni, Regionów i Miast pod kierunkiem prof. dr hab. L. Zimowskiego.

W 1998 zatrudniony na stanowisku adiunkta początkowo w Zakładzie Teorii, Planowania Przestrzeni, Regionów i Miast a od 2002 r. w Katedrze Architektury Usługowej i Mieszkaniowej na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej pod kierunkiem dr hab. inż. arch. M. Fikusa prof. Politechniki Poznańskiej.

Od 2007 do 2018 r. starszy wykładowca w Zakładzie Architektury Usługowej i Mieszkaniowej, Instytutu Architektury, Urbanistyki i Ochrony Dziedzictwa na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej (kierownik dr hab. inż. arch. E. Sipińska prof. Politechniki Poznańskiej).

Jednocześnie w latach 2006 - 2013 zatrudniony w Instytucie Architektury i Urbanistyki, na Wydziale Technologicznym, Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy (adiunkt), kierownik dr inż. H. Ferens-Budzyńska prof. WSG

Od 2017 r. wykładowca na studiach podyplomowych na kierunku Architektura Wnętrz w Kolegium Nauk Technicznych w Wyższej Szkole Gospodarki w Toruniu, kierownik dr inż. D. Buchaniec prof. WSG.

W latach 2018 - 2020 współpraca z Wydziałem Architektury i Wzornictwa Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

Od 2018 adiunkt w Zakładzie Architektury Usługowej i Mieszkaniowej, Instytutu Architektury, Urbanistyki i Ochrony Dziedzictwa na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej, kierownik dr hab. inż. arch. E. Sipińska prof. Politechniki Poznańskiej.

4. Omówienie osiągnięć naukowo - badawczych i artystycznych (projektowych) Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.)

Pracę naukowo-badawczą autor rozpoczął w Instytucie Architektury i Planowania Przestrzennego Politechniki Poznańskiej jako asystent stażysta w 1987 roku (Zakład Planowania Przestrzeni, Regionów i Miast). Wiodącą problematyką badań w tym okresie były zagadnienia związane z teorią urbanistyki, planowaniem miast i osiedli - problematyka transformacji współczesnych struktur urbanistycznych ze szczególnym uwzględnieniem ich stref centralnych. Przedmiotem analiz były kompozycyjne i przestrzenne cechy tego typu założeń oraz zasady ich funkcjonowania w zmieniających się organizmach miejskich. Prace badawcze dotyczyły między innymi metod waloryzacji tkanki miejskiej. Szczególny nacisk został położony na rozpoznanie specyfiki organizacyjnej i formalnej małych miast wielkopolskich. Doświadczenia pierwszych lat aktywności zawodowej miały znaczący wpływ na prowadzone w późniejszym okresie działania teoretyczne i praktyczne (projektowo - realizacyjne). Od 1987 roku autor uczestniczył w pracach koncepcyjnych dotyczących miasteczka Zielone Wzgórza położonego koło Poznania. Udział w projektowaniu Zielonych Wzgórz pod kierunkiem J. Buszkiewicza, stanowił znakomitą okazję do obserwacji procesu formowania złożonej struktury urbanistyczno - architektonicznej w poszczególnych fazach jej rozwoju. W latach 1987-1994 autor był zaangażowany w opracowanie koncepcji, projektów technicznych i wykonawczych najważniejszych dla struktury miasteczka elementów: głównego rynku, obiektów użyteczności publicznej (kościół, ratusz, dom kultury), budynków mieszkalnych wielo i jednorodzinnych. Zasady kształtowania i organizacji organizmu miejskiego, poszukiwanie zależności między poszczególnymi składnikami układu urbanistycznego, integrująca rola przestrzeni publicznych, społeczne konsekwencje rozwiązań przestrzennych to tylko niektóre problemy stanowiące przedmiot prowadzonych w tym czasie analiz badawczych. Prace projektowe prowadzone przez zespół J. Buszkiewicza miały wielowariantowy i kompleksowy charakter. Ich

zakres wykraczał poza dziedzinę architektury, urbanistyki i planowania przestrzennego. W badaniach uwzględniano studia z dziedziny socjologii oraz psychologii środowiska. Duży wpływ na kształtowanie układów przestrzennych miały teorie formułowane przez prof. A. Bańkę, psychologa współpracującego z zespołem architektów. Efektem wspólnych działań były innowacyjne idee optymalizacji środowiska zamieszkania, próby definiowania modelowych struktur osiedlowych. Konceptcje te były publikowane w literaturze fachowej w kraju i za granicą.

Doświadczenia zdobyte przy projektowaniu i realizacji miasteczka Zielone Wzgórza, autor wykorzystał na kolejnych etapach zawodowej działalności. Istotne znaczenie dla prowadzonych badań, miał udział w konkursach architektoniczno-urbanistycznych w latach 90-tych. Ich tematyka była ściśle związana z realizowanymi w tym okresie pracami naukowymi. Większość z nich dotyczyła zagadnień zagospodarowania i transformacji śródmieść oraz centrów miejskich ze szczególnym uwzględnieniem tzw. struktur węzłowych (elementów krystalizujących). Opracowania obejmowały między innymi koncepcje modernizacji przestrzeni publicznych wybranych miast, projekty głównych placów, rynków czy ulic. Wśród najważniejszych problemów badawczych można wymienić te związane z rewitalizacją obszarów staromiejskich, ingerencją nowych układów komunikacyjnych w strefy historyczne czy degradacją terenów zielonych. W tym czasie powstały opracowania konkursowe dotyczące między innymi Poznania, Kalisza, Kutna, Siedlec, Wągrowca, Konina, Gniezna, Piły, Szczecna (w późniejszym okresie także Głogowa, Kostrzyna nad Odrą). Idee projektowe w każdym przypadku dostosowywane były do specyficznych, lokalnych uwarunkowań a jednocześnie uwzględniały trendy aktualne we współczesnej urbanistyce i architekturze. W proponowanych rozwiązaniach można odnaleźć przykłady nawiązujące do nurtu Nowego Urbanizmu i architektury kontekstualnej. Strategie rewitalizacji i modernizacji łączono są z ideami zrównoważonego rozwoju, ochroną środowiska naturalnego i tendencjami ekologicznymi. W koncepcjach projektowych wykorzystano zasady rekompozycji istniejących układów urbanistycznych (Konin - transformacja modernistycznego centrum), poszukiwano inspiracji w środowisku naturalnym (Piła - styk miasta z rzeką). W tworzeniu nowych, oryginalnych oraz indywidualnych koncepcji wykorzystywano lokalne odmienności i specyfikę miejsca (Wągrowiec). O wyborze rozwiązań projektowych niejednokrotnie decydowały uwarunkowania historyczne (Rynek Główny w Gnieźnie). Proponowano przywrócenie funkcjonujących w przeszłości układów przestrzennych oraz ich współczesną reinterpretację (place i rynki w Kutnie, Siedlcach, Poznaniu). Udział w konkursach stanowił ważny etap zdobywania wiedzy i doświadczeń zawodowych. Zgromadzone materiały i przeprowadzone analizy zostały w dużej części włączone do rozprawy doktorskiej autora.

Równoległe z działaniami projektowymi, prowadzone były badania naukowe. Ważną ich częścią była kwerenda urbanistyczna wybranych struktur miejskich. Stanowiła ona swego rodzaju podsumowanie prowadzonych wcześniej obserwacji. Największą uwagę poświęcono przestrzeniom reprezentacyjnym. Realizowane badania miały przybliżyć zasady ich funkcjonowania, genezę powstania i rozwoju.

Dane dotyczące standardów wyposażenia i podstawowych parametrów stanowiły punkt odniesienia i wzór dla nowoprojektowanych założeń. W charakterystyce wybranych przykładów znalazły się między innymi informacje o sposobie zagospodarowania terenu, możliwościach użytkowania, walorach kompozycyjnych, proporcjach, skali oraz jakości zabudowy. Ponadto przedstawione zostały bilanse powierzchniowe i porównania podstawowych parametrów. Poszukiwania i analizy przeprowadzono na terenie Poznania i Wielkopolski (Kórnik, Środa Wlkp., Rawicz, Leszno, Śrem, Murowana Goślina i inne).

Ważną rolę w zdobywaniu materiału badawczego odegrała możliwość współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Od 1988 r. autor brał systematyczny udział w międzynarodowych warsztatach planistycznych DOPPS (Deutsch - Österreichisch - Polnisches Planungsseminar) organizowanych przez Politechnikę Poznańską, Technische Universität Hannover (prof. G. Harder, prof. F. Spengelin) i Technische Universität Wien (prof. H. Knoflacher). Prowadzone w różnych środowiskach studia badawcze, umożliwiały poznanie problemów towarzyszących ich rozwojowi i transformacji (Hanower, Emden - Niemcy, Wiedeń, Klosterneuburg, Villach - Austria, Rawicz, Rokosowo, Sarnowa i Bukowiec - Polska). Działanie w odmiennych pod względem kulturowym, społecznym i gospodarczym miejscach, było okazją do konfrontacji własnych doświadczeń projektowych i warsztatu badawczego z poglądami i metodami przedstawicieli innych ośrodków naukowych.

Podsumowaniem tego okresu badań była praca doktorska **„Place i rynki jako zagadnienie urbanistyczne”**. Powstała ona pod kierunkiem prof. Lecha Zimowskiego a jej recenzentami byli prof. Stanisław Juchnowicz i prof. Wojciech Bonenberg. Zasadniczym celem rozprawy było wykazanie wyjątkowej roli placów i rynków w strukturze przestrzenno - funkcjonalnej miast w przeszłości, dobie współczesnej i w najbliższej przyszłości. Przeanalizowano specyficzne układy placowo - rynkowe Poznania i innych polskich miast w kontekście procesów urbanizacyjnych. Dokonano ich szczegółowej selekcji, inwentaryzacji i waloryzacji. Na potrzeby dysertacji przeprowadzono badania analityczne najważniejszych placów i rynków Poznania (opisy, pomiary, analizy funkcjonalne i fizjonomiczne). Scharakteryzowano również podobne struktury urbanistyczne w innych, wybranych ośrodkach. Podkreślono ich specyficzne znaczenie jako podstawowych elementów tkanki miejskiej dawniej i dziś. Udowodniono tezę o wyjątkowym znaczeniu placów i rynków jako kompozycji decydujących o charakterze, odmienności i pięknie miast. Zwrócono uwagę na symboliczną rolę tego typu założeń. Jednocześnie zaznaczono potrzebę ich transformacji w kontekście dynamicznego rozwoju układów komunikacyjnych, handlowo - usługowych czy mieszkaniowych. Wyniki badań zawarte w pracy doktorskiej były prezentowane i publikowane na konferencjach i warsztatach naukowych między innymi w Hanowerze, Poznaniu, Zielonej Górze i Szczecinie.

W latach 1999 - 2009 autor kontynuował badania z zakresu urbanistyki i planowania przestrzennego. Brał udział w programach badawczych związanych z projektowaniem i modelowaniem struktur osadniczych. Jednym z nich były

międzynarodowe warsztaty urbanistyczne „Forum Unesco - Man and the Biosphere” prowadzone przez prof. L. Zimowskiego na Wydziale Architektury PP w ramach współpracy z Uniwersytetem Piaget (Coimbra, Portugalia). Tematyka międzynarodowych konferencji i seminariów naukowych dotyczyła między innymi rewitalizacji małych miast i ich dziedzictwa kulturowego. Ważną częścią tych badań była analiza transformacji struktur miejskich w obszarach stykowych (miasto - gmina - region). Rozpoznania prowadzono w wybranych ośrodkach Wielkopolski (Poznań, Środa Wlkp., Murowana Goślina), a także na terenie Niemiec (Bunde) i Portugalii (Coimbra).

Wobec dynamicznych przemian politycznych, gospodarczych i społecznych jakie następowały w naszym kraju w latach 1990-2000, obiektem szczególnych zainteresowań autora stały się zagadnienia transformacji szeroko rozumianych miejskich przestrzeni publicznych. Publikowane w tym okresie artykuły naukowe dotyczyły między innymi centralnych założeń miejskich - reprezentacyjnych, handlowych i komunikacyjnych (np. „*Indaganda urbanistyczna - badania wybranych przestrzeni publicznych miasta Poznania*” [w:] *Planowanie przestrzenne miast i regionów*. Wydawnictwo Komisji Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu, Ośrodek Wydawnictw Naukowych, Poznań 1999, „*Centra miejskie - rozwój i rozbudowa*” [w:] *Zeszyty Naukowe Politechniki Poznańskiej - zeszyt 3*, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2002, „*Układy komunikacyjne w centrach miejskich - elementy struktury urbanistycznej*” [w:] *Problemy komunikacyjne miast w warunkach załoczenia motoryzacyjnego*. III Konferencja Naukowo Techniczna, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Oddział w Poznaniu, Poznań 2001).

Ich tematyka była związana z przekształceniami tkanki miejskiej w kontekście rozwoju współczesnych struktur urbanistycznych („*Poznańskie transurbacje w strefie dawnego portu rzecznego. Prolegomena studium i realizacji*” [w:] *Adresat Profesor Lech Zimowski. Autorskie dokonania i kontynuacja*. Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej, Studioteka ZARYSY, Poznań 2000, „*Reprezentacyjna rola dawnych i współczesnych centralnych struktur miejskich. Place, rynki strefy handlowo – usługowe*” [w:] *Kierunki transformacji polskich miast u progu wstąpienia do Unii Europejskiej*. Konferencja Naukowa Politechniki Szczecińskiej, Wydawnictwo Politechniki Szczecińskiej, Szczecin 2001).

W 2004 r. została opublikowana monografia zatytułowana „**Przestrzenie publiczne we współczesnej urbanistyce i architekturze**” (Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej). Tematem pracy była analiza rozwoju przestrzeni publicznych na tle aktualnych procesów urbanizacyjnych. Założenia tego typu zawsze stanowiły interesujący i bogaty obszar badawczy ze względu na nawarstwienie różnego typu zależności i wartości. W sytuacji kryzysu formalno - ideowego współczesnej architektury i urbanistyki, akcentowano wyjątkowe znaczenie przestrzeni publicznych jako założeń o charakterze porządkującym, układów o wyjątkowym znaczeniu dla funkcjonowania całego organizmu miejskiego. Przedstawiono rozważania dotyczące transformacji i dynamicznego rozwoju

współczesnych przestrzeni publicznych. Scharakteryzowano założenia realizowane na potrzeby komunikacji, handlu, nauki, kultury i rekreacji. Podkreślono specyfikę ich formowania i organizacji. Zwrócono uwagę na zjawisko coraz większej specjalizacji i tendencje do tworzenia tzw. mega struktur. Opisano relacje między poszczególnymi typami układów. Podkreślono konieczność prowadzenia analiz w sytuacji niekontrolowanego i często przypadkowego rozwoju nowych założeń. Na potrzeby badań opracowano autorską metodę waloryzacji w której wykorzystano specyficzne kryteria oceny wybranych struktur. Zaproponowane wskaźniki, zależności i mierniki, pozwoliły na kompleksową charakterystykę podstawowych cech przestrzeni miejskiej. W pracy została wykazana wyjątkowa rola przestrzeni publicznych w procesie kształtowania środowiska miejskiego. Podkreślono ich ogromne znaczenie społeczne, kompozycyjne i organizacyjne. Zaakcentowano pozytywne cechy tego rodzaju założeń – atrakcyjność formalną i funkcjonalną, dostępność, trwałość, czytelność oraz walory integracyjne.

Po okresie studiów dotyczących reprezentacyjnych elementów tkanki miejskiej, zakres badań stawał się coraz szerszy. Obiektem zainteresowań autora stały się struktury urbanistyczne jako wysoko specjalistyczne, często autonomiczne, zróżnicowane programowo i przestrzennie strefy miejskie. Ich funkcjonowaniu towarzyszą charakterystyczne transformacje. Są nimi między innymi tendencje do globalizacji i suburbanizacji, zanik czytelności przestrzeni, zjawisko degradacji obszarów śródmiejskich. W kontekście dynamicznego rozwoju nowych założeń, podkreślono zagrożenia dla właściwego funkcjonowania miast (Jastrząb T. *„Miejskie przestrzenie publiczne - krytycyzm w kontekście rozwoju”* [w:] *Intuicja i architektura - materiały konferencji naukowej zorganizowanej z okazji Jubileuszu XXX-lecia Kierunku Architektura i Urbanistyka na Politechnice Poznańskiej*, Poznań 2003).

Podsumowaniem prac badawczych tego okresu (lata 2005-2009) była opublikowana w 2009 roku monografia **„Struktury urbanistyczno – architektoniczne w procesie przekształceń przestrzeni współczesnych miast na przykładzie Poznania”** (Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej). Struktury urbanistyczno – architektoniczne zdefiniowano jako zwarte pod względem przestrzennym i funkcjonalnym obszary, wyróżniające się sposobem zagospodarowania, specyfiką uformowania i lokalizacją w środowisku miejskim. Celem publikacji było określenie roli jaką pełnią tego typu założenia w procesie przekształceń współczesnych miast. Jaki wpływ na zachodzące w miastach zmiany mają układy stworzone w przeszłości a co wprowadzają w ich przestrzeń najnowsze realizacje? Jaki jest ich udział w kształtowaniu wizerunku i charakteru środowiska miejskiego? Które z nich przyczyniają się do jego rozwoju a które wywołują zaburzenia w sprawnym funkcjonowaniu? Jak przestrzeń miasta, kształtowana za pomocą współczesnych środków, wpływa na człowieka i determinuje jego zachowanie? Rozwinięciem prowadzonych badań była charakterystyka wybranych struktur miejskich. Porównano zróżnicowane jakościowo założenia – modele staromiejskie, śródmiejskie i nowomiejskie. Znaczną część opracowania stanowiła analiza porównawcza wybranych struktur Poznania. W pracy uwzględniono

charakterystyczne dla miasta założenia o odmiennych cechach. Wśród nich znalazły się między innymi: historyczne centrum (Stary Rynek), zespół śródmiejski (plac Wolności), reprezentacyjną Dzielnicę Zamkową z obiektami kultury i nauki, tradycyjny rynek handlowy (rynek Jeżycki), specyficzne założenie ekspozycyjno-konferencyjne (Międzynarodowe Targi Poznańskie), tereny rekreacyjno-sportowe (Jezioro Maltańskie), układy komunikacyjne oraz wielofunkcyjną mega strukturę handlowo-usługową (Stary Browar). W części analitycznej scharakteryzowano fazy rozwoju przestrzennego miasta. Określono podstawowe cechy poszczególnych założeń oraz ich udział w procesie transformacji środowiska miejskiego. Zaakcentowano znaczenie wybranych struktur urbanistyczno-architektonicznych jako układów determinujących funkcjonowanie miast, decydujących o ich wizerunku. Zdefiniowano pozytywne i negatywne skutki ich obecności w tkance miejskiej, przedstawiono szanse i potencjał rozwojowy oraz znaczenie w działaniach promocyjnych. Scharakteryzowano różne kategorie struktur, przestawiono ich specyfikę a także tendencje i możliwości ewolucji. Na potrzeby pracy zostały opracowane modele i mierniki centrów miejskich. W analizach wykorzystano także autorskie projekty i realizacje. Do najważniejszych projektów związanych z kształtowaniem struktur urbanistycznych o dużej skali można zaliczyć miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Międzynarodowych Targów Poznańskich. Jego podstawowym celem było zaproponowanie wizji rozwoju terenów targowych oraz stworzenie podstaw prawnych umożliwiających ich rozbudowę i modernizację. Opracowany plan miejscowy w zasadniczy sposób wpłynął na zmianę oblicza targów. Jego założenia projektowe są systematycznie i konsekwentnie realizowane od kilkunastu lat. Rozdrobniona struktura została zastąpiona przez większe, samodzielne i samowystarczalne obiekty. Dzięki przeprowadzonej reorganizacji w zdecydowany sposób zwiększono komfort użytkowania, poprawiono możliwości ekspozycyjne i standard wyposażenia. Zespół urbanistyczno – architektoniczny Międzynarodowych Targów Poznańskich został wzbogacony o wiele obiektów które przyczyniły się do zmiany wizerunku jednego z najważniejszych fragmentów Poznania. Przemiany te są wyraźnie odczuwalne ze względu na strategiczne położenie targów w tkance miejskiej.

Rezultaty badań tego okresu były prezentowane na konferencjach naukowych (Poznań, Bydgoszcz, Szczecin, Kraków), warsztatach urbanistycznych oraz podczas sesji naukowych Komitetu Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Oddziału PAN w Poznaniu oraz Międzynarodowego Studium Podyplomowego Planowania Przestrzennego Politechniki Poznańskiej (1999 - 2013).

Tematyka prac naukowych prowadzonych przez autora w ostatnim okresie dotyczy zagadnień związanych z mieszkalnictwem. Są one związane między innymi z definiowaniem i modelowaniem przestrzeni habitatu, kwestiami organizacyjnymi, formalnymi i kompozycyjnymi. Efektem badań z lat 2010 - 2014 była monografia **„Urbanistyczno - architektoniczne wyznaczniki jakości współczesnych struktur mieszkalnych. Analiza porównawcza wybranych przykładów poznańskich”** (Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2014). Autor opisał w niej

zagadnienia optymalizacji środowiska zamieszkania. Przedstawił genezę współczesnego mieszkalnictwa – wybrane teorie, koncepcje i realizacje. W pracy zostały zaprezentowane aktualne przewartościowania w urbanistyce i architekturze mieszkaniowej. Opisano idee zrównoważonego rozwoju oraz innowacyjne rozwiązania proekologiczne. Określono zasady projektowania zintegrowanego. Przedstawiono problematykę oceny środowiska zbudowanego oraz wybrane aspekty certyfikacji jako instrumentu optymalizacji habitatu. Autor przeprowadził analizę porównawczą wybranych realizacji poznańskich z okresu 1990-2012.

Istotną część prowadzonych analiz stanowiła problematyka kształtowania przestrzeni w kontekście uwarunkowań społecznych (*„Społeczne uwarunkowania kształtowania przestrzeni. Fizyczne determinanty komfortu psychicznego w środowisku zamieszkania”* [w:] Zdrowie a styl życia rodziny, Polskie Towarzystwo Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu, Instytut Architektury, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej, Poznań 2014”). Ważnym elementem rozważań stały się rozwiązania uwzględniające potrzeby osób starszych (*„Trendy rozwojowe we współczesnej architekturze mieszkaniowej a starzejące się społeczeństwa”* [w:] Zeszyty Naukowe Politechniki Poznańskiej. Architektura, Urbanistyka, Architektura Wnętrz, Poznań 2020) a także sprawy dotyczące partycypacji użytkowników w kreowaniu habitatu (*„Miasto dla każdego”* [w:] monografia wykładów Podyplomowych Studiów Planowania Przestrzennego przy Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej / red. Radosław Barek, Robert Ast, Wydawnictwo Stowarzyszenie Psychologia i Architektura, Poznań 2019).

W najnowszych publikacjach autor skupiał się na relacjach jakie zachodzą pomiędzy strukturami mieszkalnymi a środowiskiem miejskim. Tematem opracowań są zależności pomiędzy realizowanymi aktualnie osiedlami i zespołami a jakością przestrzeni miast. Analizowane są uwarunkowania lokalizacyjne nowych inwestycji (*„Modele podmiejskiej urbanizacji: wybrane zagadnienia”* [w:] Arche Techno Psyche, red. Robert Ast, Stowarzyszenie Psychologia i Architektura, Poznań 2018). Pod uwagę brane są sprawy modelowania założeń mieszkalnych w kontekście zmieniających się potrzeb, normatywów i rozporządzeń (*„Defining and modeling urban space in residential areas – can numbers lie?”* [w:] Defining the architectural space – the truth and lie of architecture vol. 6 red. T. Kozłowski, Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, Wrocław, 2020). Ważnym i niezmiennie aktualnym elementem dywagacji naukowych są kwestie dotyczące formy i kompozycji a także związki z miejscem opracowania, kontekstem przestrzennym, kulturowym i historycznym (*„The form of a modern city and the development of housing architecture”* [w:] Arche & Psyche 5, red. Robert Ast, Radosław Barek, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2019).

Zainteresowanie urbanistyką i architekturą habitatu stanowi swego rodzaju podsumowanie doświadczeń projektowych i realizacyjnych autora. W ciągu ponad 30-letniej praktyki zawodowej brał udział w wielu projektach z zakresu architektury mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej. Zdecydowana większość z nich została

zrealizowana. W latach 1990 - 2020 autor był głównym projektantem osiedli i zespołów mieszkaniowych zlokalizowanych na terenie Poznania. Do najważniejszych można zaliczyć kompleksy przy ul. Katowickiej Polanka 2 (pow. użytkowa 90 tys. m²), ul. Marcelesińskiej (pow. użytkowa 70 tys. m²), ul. Heweliusza (pow. użytkowa 13 tys. m²), ul. Krauthofera (pow. użytkowa 8 tys. m²), ul. Górki (pow. użytkowa 6 tys. m²), ul. Przybyszewskiego (pow. użytkowa 6 tys. m²) a także zespół mieszkaniowy „Kostro” w Kostrzynie koło Poznania (pow. użytkowa 25 tys. m²).

Ze względu na ścisły związek prowadzonych badań naukowych z opracowywanymi projektami, celowe wydaje się przedstawienie wybranych realizacji. Charakterystyczną cechą niemal wszystkich projektowanych zespołów jest wyraźne eksponowanie ich przestrzeni publicznych. W większości przypadków preferowane były rozwiązania zakładające hierarchiczne zagospodarowanie terenu - gradację przestrzeni pod względem wielkości i dostępności. Różnicowanie proporcji wewnątrz urbanistycznych i poszukiwanie różnorodności ich kompozycji oraz sposobu aranżacji, miało sprzyjać formowaniu optymalnych relacji międzyludzkich. Ten aspekt kształtowania środowiska zamieszkania autor uważa za szczególnie istotny w sytuacji powszechnie występujących tendencji do intensyfikacji zabudowy i przypadkowej, chaotycznej urbanizacji.

Przykładem tego typu działania jest projekt zespołu mieszkaniowego Polanka 2 w Poznaniu przy ul. Katowickiej. W koncepcji jego zagospodarowania został uwzględniony szeroki kontekst przestrzenny i społeczny. Wbrew dość powszechnie występującym tendencjom przewidującym zamykanie i grodzenie osiedli mieszkaniowych, Polankę 2 zaprojektowano jako układ z wyraźnie określonym, ogólnie dostępnym systemem przestrzeni publicznych. W planach nawiązano do tradycyjnych wzorów miejskiej przestrzeni. Przewidziano miejsca na place i skwery, tereny rekreacyjno-sportowe i obiekty publiczne o charakterze dominant. Główny plac zdefiniowano jako wielofunkcyjne centrum całego założenia, strefę koncentracji handlu, usług i rekreacji. Miejsce to posiada największy potencjał integracyjny. Przy określeniu jego parametrów, wykorzystano analizę istniejących poznańskich placów. W projekcie uwzględniono podstawowe zależności kompozycyjne - podkreślono osie widokowe, otwarcia urbanistyczne, dominanty i akcenty. Wprowadzono ograniczenia dla ruchu samochodów i preferencje dla pieszych. W parterach budynków zlokalizowano sklepy, punkty usługowe i gastronomiczne. Rozwiązania te miały przyczynić się do stworzenia atrakcyjnej przestrzeni sprzyjającej kontaktom, dającej poczucie komfortu i bezpieczeństwa. Podziałom funkcjonalnym towarzyszyło różnicowanie aranżacji części wspólnych z wykorzystaniem elementów małej architektury i zieleni. Program osiedla uzupełnił budynek ośrodka sportowego usytuowany na styku z istniejącymi terenami zielonymi. Jego bryła została wyraźnie wyeksponowana w sposobie zagospodarowania strefy publicznej. Obiekt stanowi zamknięcie ciągu pieszego prowadzącego z placu głównego w kierunku wschodnim. Zaproponowany sposób organizacji zespołu Polanka 2 ma charakter otwarty i jest gotowy do dalszego rozwoju. Posiada zmienną konfigurację a jego forma jest zróżnicowana pod względem detali, kolorystyki i materiałów.

Podobne rozwiązania zostały zastosowane w zespołach mieszkaniowych zaprojektowanych przy ul. Heweliusza i ul. Marcelińskiej w Poznaniu. Tam również wykorzystano zasady kompozycyjne porządkujące przestrzeń miejską. Zastosowano idee gradacji elementów krystalizujących i zmienną sekwencje wewnątrz urbanistycznych. Wprowadzono wyraźne podziały pomiędzy poszczególnymi kategoriami przestrzeni. Zastosowano motyw placu jako ogniwa spajającego przestrzenną i społeczną organizację założeń. Za niezwykle cenną i właściwą cechą obu zespołów autor uważa umiejętne wpisanie w otoczenie, uwzględnienie szeroko rozumianego kontekstu i związanych z nim wartości. Koncepcja harmonijnego uzupełnienia istniejących struktur urbanistyczno – architektonicznych, znajduje odzwierciedlenie również w innych projektach. Przykładem może być realizacja zespołu mieszkaniowego zlokalizowanego pomiędzy ulicami Przybyszewskiego, Zbąszyńska, Bukowska w Poznaniu. Charakterystycznym elementem miejsca opracowania jest zlokalizowany przy ul. Przybyszewskiego kościół Pallotynów, bezpośrednio sąsiadujący z miejscem inwestycji. Ze względu na jego wyjątkowe znaczenie dla tego fragmentu miasta, przyjęto zasadę podporządkowania planowanego zespołu istniejącej sytuacji. Stanowiący ważną lokalną dominantę kościół miał decydujący wpływ na przyjęte rozwiązania urbanistyczne i architektoniczne. Istotne rozstrzygnięcia dotyczyły usytuowania nowej zabudowy na działce. Część frontową projektowanego budynku wyraźnie cofnięto w kierunku zachodnim, dzięki czemu wyeksponowano dzwonnice i wschodnią fasadę kościoła. Z kolei w zachodnim fragmencie założenia stworzono pierzeję przymykającą plac kościelny. Dzięki odpowiedniemu dopasowaniu obu stron uzyskano spójne połączenie nowych i starych układów przestrzennych. Powstało założenie wykorzystujące walory miejsca a jednocześnie kreujące interesujący dialog formalny. Decyzje urbanistyczne zostały uzupełnione w konsekwentny sposób na poziomie architektonicznym. Proponowana architektura nie stanowi konkurencji dla istniejących zabudowań. Jej artykulacja i detale są proste, zgeometryzowane i nawiązują w ogólnych zasadach do zabudowy sąsiedniej (modernizm lat 60 - tych ubiegłego wieku). Zrealizowany zespół uzupełnił ważny w skali dzielnicy fragment przestrzeni a przede wszystkim wykorzystał i wyeksponował jej ukryte atuty. Mimo wyraźnie określonego i zdecydowanego charakteru nowy budynek nie aspiruje do roli dominanta lecz wpisuje się w zbiór utrwalonych w świadomości mieszkańców wartości miejskich.

Podobne decyzje projektowe zapadły podczas realizacji zespołu mieszkaniowego zlokalizowanego u zbiegu ulic Palaczej i Rynarzewskiej w Poznaniu. Obiekt jest przykładem działania na pograniczu struktur urbanistycznych i architektonicznych zróżnicowanych pod względem gabarytów i stylistyki. Zmiennym pod względem wielkości istniejącym budynkom towarzyszy także duże urozmaicenie form architektonicznych. Koncepcja zagospodarowania terenu, przewidywała podział działki na cztery zasadnicze części o wysokości od trzech do ośmiu kondygnacji. Wobec dużej różnorodności miejskiego krajobrazu, zastosowano rozwiązanie zakładające przenikanie kilku systemów proporcji. W miejscach łączenia poszczególnych fragmentów następowała deformacja elewacji, mutacja rytmów,

zmiana wielkości. Tak stworzona kompozycja ma zdecydowanie dynamiczny charakter. Zespół stanowi próbę pogodzenia różnych struktur granicznych – podmiejskiej zabudowy jednorodzinnej i istniejących w okolicy wysokich budynków osiedli mieszkaniowych.

Ważne miejsce w dorobku autora zajmują projekty budynków zlokalizowanych w ścisłym centrum Poznania przy ul. Ogrodowej i Półwiejskiej. W sytuacji odczuwalnej degradacji śródmieść i ich wyludniania, nowe inwestycje stanowią okazję do zahamowania i zmiany niekorzystnych tendencji. Koncepcje zabudowy przy ul. Ogrodowej i Półwiejskiej przewidywały stworzenie obiektów o charakterze centrotwórczym. Ich zróżnicowany program zawierający między innymi funkcje usługowe, biurowe i mieszkalne ma sprzyjać odnowie – rewitalizacji dzielnic śródmiejskich. W obu przypadkach zdecydowano się na zorganizowanie w budynkach jedno lub wielopoziomowych pasażów handlowych. Architektura projektowanych obiektów stanowi połączenie walorów śródmiejskich kamienic z przełomu XIX i XX wieku z aktualnymi rozwiązaniami. Zachowano istniejącą skalę, wykorzystano typowe dla tej części miasta proporcje, podziały oraz detale. Mimo widocznych inspiracji architekturą historyczną oba budynki mają wyraźnie współczesny charakter. Decydują o tym między innymi rozwiązania kompozycyjne, zastosowane technologie i materiały.

Poza projektami z dziedziny architektury mieszkaniowej wielorodzinnej autor zaprojektował wiele domów jednorodzinnych (około 30 obiektów). Zdecydowana większość z nich została zrealizowana na terenie Poznania i w jego okolicach.

Dużą część dorobku twórczego obejmują dokonania z zakresu architektury usługowej. Znajdują się wśród nich projekty o zróżnicowanej tematyce i wielkości: budynki biurowe, wystawiennicze, administracyjne i handlowe. Do najważniejszych można zaliczyć budynek biurowy "Omega" w Poznaniu przy ul. Dąbrowskiego, budynki biurowe w Przeźmierowie i Baranowie k. Poznania, salony samochodowe Audi, Skoda, VW w Poznaniu, modernizację hal wystawienniczych na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich (hale nr 8 i 10).

Ważną część dorobku twórczego autora stanowią również projekty konkursowe (kilkadziesiąt prac, szczegółowy wykaz w załącznikach). Wiele z nich uzyskało nagrody i wyróżnienia.

Prowadzona od ponad trzydziestu lat działalność zawodowa została na trwale udokumentowana licznymi realizacjami na terenie Poznania i Wielkopolski. Aktywność projektowa była zawsze ściśle powiązana z działalnością naukowo – badawczą, opracowaniami teoretycznymi i publikacjami. Tworzone projekty uzyskały wiele nagród i wyróżnień. Za całokształt działań w zakresie urbanistyki i architektury autor został uhonorowany medalem pamiątkowym Komisji Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Polskiej Akademii Nauk oddział w Poznaniu w 2008 r.

Podsumowując dotychczasową działalność naukowo-badawczą i projektową autora można wyróżnić kilka zasadniczych okresów:

- I okres (lata 1988-1998) poświęcony był badaniom związanym z analizą centralnych układów miejskich ze szczególnym uwzględnieniem placów i rynków. To także etap zdobywania doświadczeń zawodowych w sferze projektowej a także udział w wielu konkursach urbanistycznych i architektonicznych. Publikacja rozprawy doktorskiej **„Place i rynki jako zagadnienie urbanistyczne”**, (recenzenci: prof. dr hab. inż. arch. S. Juchnowicz, prof. dr hab. inż. arch. W. Bonenberg)

- II okres (1998-2004) to kontynuacja prac na temat specyfiki kształtowania środowiska miejskiego. Koncentracja badań na problematyce dotyczącej przestrzeni publicznych. Równoległe prowadzona praktyka projektowa w zakresie urbanistyki, architektury mieszkaniowej i usługowej pozwala na weryfikację założeń teoretycznych z dokonaniem realizacyjnymi. Publikacja monografii **„Przestrzenie publiczne we współczesnej urbanistyce i architekturze”**, (recenzent: prof. dr hab. inż. arch. J. Rębielak)

- III okres (2004-2008) rozszerzenie zakresu badań na obszar całego miasta. Analiza specyficznych założeń funkcjonalno – przestrzennych, charakterystycznych dla wybranych środowisk miejskich. Studia dotyczące zakresu ich oddziaływania na procesy przekształceń urbanistycznych, pozytywne i negatywne skutki rozwoju, udział w kształtowaniu wizerunku miasta. Publikacja monografii **„Struktury urbanistyczno - architektoniczne w procesie transformacji przestrzeni współczesnych miast na przykładzie Poznania”**, (recenzenci: prof. dr hab. inż. arch. N. Juzwa, prof. dr hab. Inż. arch. W. Czarnecki)

- IV okres (2009-2013) prezentacja aktualnych tendencji związanych z rozwojem habitatu. Optymalizacja i parametryzacja ekonomiczno-energetyczna. Innowacje technologiczne, rozwiązania inteligentne a dostosowywanie habitatu do zróżnicowanych potrzeb użytkowników. Charakterystyka przemian jakie nastąpiły w urbanistyce i architekturze mieszkaniowej w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat. Publikacja monografii **„Urbanistyczno - architektoniczne wyznaczniki jakości współczesnych struktur mieszkalnych. Analiza porównawcza wybranych realizacji poznańskich”**, (recenzent: prof. dr hab. A. Wielgosz)

- V okres (2014-2023) to etap podsumowania działalności autora jako architekta – praktyka i teoretyka. To próba przeniesienia doświadczeń projektowych z zakresu urbanistyki i architektury mieszkaniowej na grunt badań naukowych. Analiza wpływu współczesnych założeń mieszkalnych na sposób organizacji i funkcjonowanie miast. Studium zależności pomiędzy wielkością, lokalizacją, organizacją i formą habitatu a jakością przestrzeni miejskiej. Zasady programowania architektury mieszkaniowej a konieczność zachowania różnorodności kulturowej miast. Potrzeba harmonijnej koegzystencji ze środowiskiem przyrodniczym, minimalizacja zużycia przestrzeni i jej

racjonalne zagospodarowanie. Charakterystyka funkcjonowania nowych kompleksów w dzielnicach śródmiejskich, na przedmieściach, w strefie peryferyjnej i pod miastem. Różnice w oddziaływaniu na otoczenie. Znaczenie relacji społecznych w projektowaniu struktur mieszkalnych. Poszukiwanie rozwiązań gwarantujących heterogeniczność, dostępność i egalitaryzm wobec aktualnych tendencji demograficznych i polaryzacji społecznej. Ocena posthabitacyjna wybranej realizacji. Prezentacja autorskich doświadczeń w zakresie kształtowania środowiska zamieszkania. Publikacja monografii „**Przestrzeń miasta – przestrzeń zamieszkania. Transformacje współczesnych miast w kontekście rozwoju architektury mieszkaniowej**”, (recenzenci: prof. dr hab. inż. arch. M. Motak, dr hab. inż. arch. B. Czarnecki prof. Politechniki Białostockiej).

MONOGRAFIA NAUKOWA, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2 ustawy

Tytuł: „Przestrzeń miasta – przestrzeń zamieszkania. Transformacje współczesnych miast w kontekście rozwoju architektury mieszkaniowej”

Autor monografii: dr inż. arch. Tomasz Jastrząb

Rok wydania: 2023

Nazwa wydawnictwa: Wyd. Politechniki Poznańskiej ISBN 978-83-7775-688

Recenzenci wydawniczy: prof. dr hab. inż. arch. M. Motak, dr hab. inż. arch. B. Czarnecki prof. Politechniki Białostockiej.

Omówienie celu naukowego, artystycznego wymienionej pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania.

Tematem pracy są zagadnienia dotyczące udziału struktur mieszkalnych w przemianach współczesnych miast. Zależności te zostały scharakteryzowane na tle aktualnych procesów urbanizacyjnych. Punktem odniesienia dla prowadzonych badań, były procesy o charakterze ogólnym, związane z aktualnymi przemianami cywilizacyjnymi. Ich konsekwencją są między innymi przekształcenia tkanki miejskiej i kierunki rozwoju architektury mieszkaniowej. Transformacjom towarzyszy wiele charakterystycznych zjawisk takich jak suburbanizacja, gentryfikacja czy fragmentaryzacja. Realizacje współczesnego habitatu są nośnikami nowych wartości w wymiarze przestrzennym, programowym i społecznym. Mają istotny wpływ na poziom naszej egzystencji. Jednocześnie są też przyczyną ewidentnie niekorzystnych zjawisk takich jak chaos przestrzenny, zanik ciągłości struktur urbanistycznych, utrata specyficznego klimatu miast. Osiedla i zespoły mieszkaniowe a nawet pojedyncze budynki, stanowią ważny element miejskich strategii rozwojowych. Jako takie, są wykorzystywane w różnych sytuacjach np. w rewitalizacji

obszarów przemysłowych, modernizacji dzielnic śródmiejskich czy humanizacji wielkich osiedli mieszkaniowych.

W pracy zaakcentowano kwestie dotyczące formy miasta w odniesieniu do najnowszych tendencji stylistycznych w architekturze mieszkaniowej. Opisano zmiany jakie nastąpiły w zakresie kompozycji przestrzeni. Przedstawiono najważniejsze i najbardziej popularne trendy i typologie. Podkreślono ewolucję postaw w zakresie optymalizacji i parametryzacji. Aktualne koncepcje zostały skonfrontowane z rozwiązaniami stosowanymi w przeszłości. Zwrócono uwagę na cykliczne zmiany priorytetów projektowych, użytkowych i estetycznych.

Wyjątkowość ostatnich dekad, związana z szeroko rozumianą transformacją zarówno w światowej jak i polskiej architekturze mieszkaniowej, odznacza się wieloma, istotnymi przewartościowaniami. Wobec szybko zmieniających się warunków inwestycyjnych, istnieje konieczność stałego monitorowania i porównywania tworzonych założeń. Poszukując odpowiedzi na pytania dotyczące zależności między tworzonymi współcześnie układami mieszkalnymi a strukturami urbanistycznymi, autor poddaje analizie wybrane realizacje. Procesy jakie w ostatnim okresie możemy obserwować, niosą wiele zagrożeń dla jakości środowiska miejskiego a równocześnie stwarzają nowe możliwości rozwoju. Wyzwalają pokłady innowacyjności, zachęcają do eksperymentów, zmuszają do dużej aktywności i współdziałania. Koniecznością staje się szerokie spojrzenie na zagadnienia projektowe a także uwzględnianie różnego rodzaju zależności społecznych, środowiskowych czy technologicznych. W kontekście aktualnych uwarunkowań i problemów badawczych, niezbędne są modyfikacje stosowanych metod projektowych i aktualizacja danych dotyczących waloryzacji układów miejskich.

Znaczenie badań

Z uwagi na dynamicznie zmieniające się warunki egzystencji i coraz większe zróżnicowanie potrzeb użytkowników, rośnie znaczenie badań jakościowych dotyczących struktur mieszkalnych. Podejmowane są próby definiowania optymalnych warunków środowiska zamieszkania, tworzone są koncepcje poprawy jego stanu. Celem poszukiwań jest programowanie modeli przestrzenno – funkcjonalnych, uwzględniających między innymi przemiany zachodzące w życiu społeczeństw, ewolucję stosunków międzyludzkich, zmiany obyczajowe, przenikanie kultur, rozwój nowych technologii. Postulaty te są realizowane w odniesieniu do wielu aspektów związanych ze specyficznymi zależnościami lokalnymi. Dużym wyzwaniem jest zapewnienie odpowiednich warunków dla sprawnego funkcjonowania habitatu we współczesnych miastach. Założenia mieszkalne odgrywają zasadniczą rolę w miejskich strategiach rozwojowych. W sytuacji nasilających się dysonansów przestrzennych, funkcjonalnych i społecznych są poddawane różnego rodzaju zabiegom interwencyjnym (humanizacja, rewitalizacja). Jako obszary o dużej powierzchni i szerokim zasięgu oddziaływania, są miejscem istotnych w miejskiej skali działań dotyczących np. rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej czy socjalnej.

Przeprowadzone analizy i studia były okazją do oceny i weryfikacji rozwiązań stosowanych w przeszłości. Przypomniane zostały między innymi zjawiska unifikacji formalno-technologicznej i segregacji funkcjonalnej. Opisano idee indywidualizacji i organiczności tworzonych założeń. Na ich tle zaprezentowano najnowsze koncepcje preferujące samowystarczalność i kompleksowość. Ocenie poddano koncepcje koncentracji - intensyfikacji zabudowy. Określono zasady udziału i wzajemnych relacji poszczególnych funkcji habitatu na tle coraz większej złożoności procesów urbanizacyjnych.

Zależności pomiędzy mieszkalnictwem a przekształceniami środowiska miejskiego, stanowią istotę procesów urbanizacyjnych. Mamy do czynienia ze stałą ewolucją modeli przestrzenno - funkcjonalnych. Wprowadzaniu nowych typologii, towarzyszą przemiany w różnych strefach miasta. Jednocześnie rośnie świadomość zagrożeń związanych z gwałtownymi i nieplanowanymi działaniami inwestycyjnymi. Pojawiają się wątpliwości dotyczące organizacji obszarów mieszkalnych wobec wielu problemów i uciążliwości jakie niesie ze sobą współczesność. Sprawa wydaje się istotna z uwagi na coraz bardziej odczuwalne, negatywne konsekwencje podejmowanych decyzji.

Rozwój dyscypliny

Prowadzone badania mają istotne znaczenie poznawcze, dotyczą ważnych aspektów rozwojowych współczesnej architektury i urbanistyki. Struktury mieszkalne odgrywają wiodącą rolę w procesie transformacji ośrodków miejskich. Tworzone przez wieki założenia, stanowią bogate zestawienia o specyficznych, często odmiennych cechach. Zainteresowanie habitatem wzrosło wraz z szeroko rozumianymi przemianami społecznymi, gospodarczymi i demograficznymi. Osiedla i budynki mieszkalne, postrzegane do tej pory jako tło dla innych funkcji, stały się jednym z głównych tematów projektowych, obiektem analiz i rozważań naukowych. Spektrum zagadnień stale się poszerza. Ważnym obszarem działań są koncepcje ukierunkowane na ekologię i energooszczędność. Jakość łączona jest w coraz większym zakresie z innowacjami technologicznymi i szeroko rozumianą optymalizacją. Poszukiwane są rozwiązania tanie, wydajne i przyjazne środowisku. Pojawiają się nieznane wcześniej kryteria i parametry oceny. Tworzone są typologie odmienne pod względem organizacyjnym i formalnym.

Przekształceniom miast, towarzyszą zmiany w zakresie lokalizacji struktur mieszkalnych. Wraz z degradacją stref śródmiejskich, następuje rozwój nowych kompleksów na przedmieściach i terenach podmiejskich. Jednocześnie propagowane są koncepcje rewitalizacji zaniedbanych dzielnic centralnych. Wraz z przemieszczeniami habitatu „na zewnątrz i do środka” miasta, pojawia się wiele konfliktów. Zagadnienie odpowiedniego usytuowania pozostaje jednym z głównych problemów organizacji przestrzeni. W zależności od miejsca realizacji inwestycji, mamy do czynienia z układami o zróżnicowanych konfiguracjach. Sposób zagospodarowania jest uzależniony od programu, intensywności zabudowy, warunków środowiskowych. Niezmiennie aktualnym problemem są zagadnienia

dotyczące rozwiązań formalnych w architekturze. Projektowane budynki mieszkalne mają duży wpływ na charakter miejsca w którym się pojawiają.

Specyficznym zjawiskiem jest projektowanie współczesnych struktur mieszkalnych w kontekście uwarunkowań społecznych. Różnorodność rozwiązań łączona jest z aktualnymi tendencjami demograficznymi, wzrostem populacji a jednocześnie starzeniem się społeczeństw, rozwarstwieniem i rosnącym poziomem ubóstwa. Podkreślana jest potrzeba tworzenia układów wywołujących poczucie wspólnoty, identyfikacji, tożsamości i bezpieczeństwa. Nowe założenia mieszkaniowe mogą stanowić odpowiedź na różnego rodzaju problemy i kryzysy. W analizowanych realizacjach, pojawiają się przykłady zagospodarowania zdegradowanych terenów przemysłowych i nieużytków. Planowane inwestycje są częścią programów zakładających transformację i zmianę wizerunku miast. Założenia mieszkalne pojawiają się w miejscach do niedawna pełniących zupełnie inne funkcje. Ich atrakcyjność jest związana między innymi ze specyficzną „żywością”, aktywizującą obszary sąsiednie. Struktury habitatu mają pozytywny wpływ na różnicowanie programu miasta. Tworzenie układów zrównoważonych pod tym względem jest jedną z podstawowych zasad sprawnego funkcjonowania ośrodków miejskich.

W pracy zostały zaprezentowane aktualne idee projektowe związane z tendencjami harmonijnego współistnienia struktur zbudowanych ze środowiskiem naturalnym. Podkreślono związek między rozwojem habitatu a koniecznością zachowania społecznej różnorodności i kulturowej tożsamości. Jakość założeń mieszkalnych kojarzona jest nie tylko z podniesieniem poziomu wyposażenia technicznego ale również z intensywnymi działaniami w coraz szerzej rozumianej sferze społecznej. Poprawie standardów egzystencji mają służyć zmiany w polityce przestrzennej, aktualizacja normatywów i rozporządzeń branżowych oraz międzynarodowe dyrektywy rozwojowe. Ich celem jest ochrona środowiska przyrodniczego i promocja rozwiązań innowacyjnych. Jakość zamieszkania wiązana jest między innymi z koniecznością racjonalnego oraz odpowiedzialnego gospodarowania przestrzenią. Postulowana jest zmiana poglądów na relacje człowiek – środowisko oraz wzbogacenie architektury o aspekty celowego wykorzystania techniki na rzecz poprawy związków z naturą. Tego typu koncepcje stanowią o wyjątkowości współczesnych rozwiązań i przyczyniają się do systematycznych przewartościowań teoretycznych i praktycznych. W pracy zamieszczono liczne przykłady realizacji kształtowanych według nowych idei.

Cele pracy

Celem pracy była charakterystyka zależności jakie zachodzą pomiędzy jakością, wielkością i lokalizacją struktur mieszkalnych a środowiskiem miejskim. Autor szuka odpowiedzi na pytania dotyczące konsekwencji rozwoju habitatu w kontekście aktualnych procesów urbanizacyjnych, w obliczu radykalnych przeobrażeń przestrzennych, społecznych i technologicznych. Jakimi cechami powinien

charakteryzować się współczesny habitat? Jak ma wyglądać środowisko mieszkalne jeżeli miasta postrzegane jako całość mają rozwijać się prawidłowo? Jakie rozwiązania powinny być preferowane? Jakie są efekty realizacji złych założeń? Jakie parametry są ważne w urbanistyce i architekturze mieszkaniowej? Które z nich straciły a które zyskały na znaczeniu i czy słusznie? W jaki sposób założenia habitatu oddziałują nie tylko na sposób organizacji, funkcjonowanie i formę miast ale przede wszystkim na zachowania mieszkańców. Istotną częścią badań jest weryfikacja parametrów decydujących o jakości współczesnych struktur mieszkalnych, pozwalających na realizację potrzeb coraz bardziej zróżnicowanym i wymagającym grupom użytkowników.

Przedstawiono najważniejsze problemy towarzyszące przemianom habitatu. Podkreślono główne idee związane z ewolucją dziedziny w ostatnich dekadach. Zwrócono uwagę na przemiany jakie nastąpiły w zakresie definiowania i modelowania przestrzeni mieszkalnej.

Jednym z głównych zamierzeń autora było rozpoznanie tendencji dominujących we współczesnej, polskiej architekturze mieszkaniowej. Ocenę przeprowadzono na tle specyficznych transformacji społecznych, ekonomicznych i politycznych jakie nastąpiły w naszym kraju po 1990 r. Bilans realizacji tego okresu jest bardzo bogaty i stanowi interesujący materiał badawczy. Wobec dużego zróżnicowania problemów, wielości wątków i przykładów, niezbędna była selekcja oraz ograniczenie zakresu badań. Autor zdecydował się na szczegółową ocenę wybranych realizacji poznańskich. Znajomość środowiska, jego historii oraz szerokiego kontekstu społeczno – kulturowego, stwarzała szansę na wiarygodną i kompleksową waloryzację. Do analizy wybrano założenia o porównywalnych parametrach wielkościowych i organizacyjnych - zespoły mieszkaniowe stanowiące skończone kompozycyjnie i programowo struktury urbanistyczno-architektoniczne.

Przedmiot badań

Obszar badań dotyczył przede wszystkim osiedli i zespołów mieszkaniowych wielorodzinnych. Analiza tego typu układów daje najbardziej wiarygodny i pełny obraz zachodzących zmian. Stwarza możliwości kompleksowej oceny uwzględniającej szerokie spektrum zagadnień i problemów. W sytuacji szybko zmieniających się warunków inwestycyjnych i realizacyjnych, istnieje konieczność stałego monitorowania i porównywania tworzonych założeń. Niezbędna wydaje się potrzeba rewizji poglądów na temat współczesnej urbanistyki i architektury mieszkaniowej.

Ważną częścią badań było ustalenie parametrów środowiska habitatu z uwzględnieniem nurtów mających wpływ na sposób jego ukształtowania. Procesy jakie w ostatnim okresie możemy obserwować, niosą wiele zagrożeń dla jakości środowiska zurbanizowanego a równocześnie stwarzają nowe możliwości rozwoju. Koniecznością staje się szerokie, całościowe spojrzenie na zagadnienia projektowe a także odpowiednie przygotowanie inwestycji z uwzględnieniem zależności społecznych, środowiskowych czy technologicznych.

Autor charakteryzuje przewartościowania jakie dokonały się ostatnim okresie we współczesnej architekturze mieszkaniowej. Zaprezentowane zostały przykłady o wyjątkowych walorach formalnych, funkcjonalnych i technicznych.

Przedmiotem badań były realizacje ze świata, głównie europejskie a także przykłady z Poznania i okolic. Do analizy wybrane zostały założenia które powstały w w latach 1990-2020.

Struktura pracy

Pracę podzielono na osiem rozdziałów które poprzedzono wprowadzeniem. Rozdział pierwszy poświęcono aktualnym tendencjom urbanizacyjnym. Uwzględniono charakterystyczne zjawiska związane z przemianami przestrzennymi, globalizacją, konfliktami funkcjonalnymi, eksurbanizacją i gentryfikacją.

W rozdziale drugim opisano psycho-społeczne aspekty kształtowania środowiska zamieszkania w kontekście relacji „człowiek - miejsce”. Głównym tematem rozważań autora było specyficzne znaczenie miejsca w budowaniu bliskich związków mieszkańców z przestrzenią miejską.

W kolejnej części przedstawiono kwestie dotyczące formy miasta w odniesieniu do najnowszych tendencji stylistycznych w architekturze mieszkaniowej. Opisano zmiany jakie nastąpiły w zakresie kompozycji przestrzeni. Przedstawiono najważniejsze i najbardziej popularne trendy i typologie.

Osobny rozdział poświęcono zagadnieniom związanym z modelowaniem przestrzeni mieszkalnej. Aktualne trendy zostały skonfrontowane z rozwiązaniami stosowanymi w przeszłości. Przeprowadzono analizę porównawczą trzech wybranych przykładów o zróżnicowanym charakterze (Zielone Wzgórza, Nowe Żerniki, Wyspa Wież). Zwrócono uwagę na cykliczne zmiany priorytetów projektowych i użytkowych.

W rozdziale piątym, autor scharakteryzował przewartościowania w architekturze mieszkaniowej z uwzględnieniem idei zrównoważonego rozwoju i nurtów proekologicznych. Opisane przemiany zilustrowano przykładowymi realizacjami i projektami nowych miast, osiedli i zespołów. Podkreślono udział nowych założeń w procesach rewitalizacji obszarów przemysłowych, w promocji miast i popularyzacji nowych rozwiązań technologicznych.

W rozdziale szóstym przeprowadzono analizę wybranych realizacji mieszkaniowych w Poznaniu i aglomeracji poznańskiej. Przedmiotem zainteresowania były budynki, zespoły i osiedla z okresu 1990 - 2020. Zależności dotyczące wpływu architektury na przemiany struktury urbanistycznej, zostały przedstawione w odniesieniu do terenów podmiejskich, obszarów przedmieścia, strefy śródmiejskiej, nowych dzielnic i osiedli. Do analizy wybrano założenia o zróżnicowanej wielkości i organizacji. Uwzględniono problemy o charakterze ogólnym a także specyficzne uwarunkowania miejscowe, związane z funkcjonowaniem poszczególnych przykładów.

Osobną część poświęcono doświadczeniom autora w zakresie projektowania architektury mieszkaniowej. Celem było przedstawienie problematyki rozwoju współczesnego habitatu z perspektywy osoby bezpośrednio uczestniczącej w

procesie inwestycyjnym. Opisane realizacje ilustrują zróżnicowane problemy, dotyczą struktur o odmiennej skali i położeniu. Prezentacji założeń towarzyszą refleksje na temat roli mieszkalnictwa w przekształcaniach środowiska miejskiego.

W pracy znalazła się również waloryzacja środowiska zbudowanego. Ocena wybranego osiedla mieszkalnego była okazją do konfrontacji założeń projektowych z efektami realizacyjnymi. Kilkunastoletnia eksploatacja pozwoliła zdiagnozować największe mankamenty i walory inwestycji. do innych obszarów o zbliżonych parametrach i programie ale odmiennej historii i lokalizacji.

W zakończeniu zwrócono uwagę na konieczność okresowej weryfikacji stanu wiedzy dotyczącej kierunków rozwoju mieszkalnictwa. Zaakcentowano zasadność prowadzenia tego typu rozpoznania wobec dynamicznych zmian jakie aktualnie zachodzą w miastach.

Podstawowe narzędzia badawcze

Metodologia pracy zakładała analizę wątków badawczych w zakresie ogólnym i szczegółowym, z uwzględnieniem aspektów teoretycznych oraz praktycznych. Wykorzystane metody zostały dostosowane do specyfiki poruszanych zagadnień.

Autor przeprowadził badania literaturowe odwołując się do opracowań twórców o uznanym dorobku naukowym z zakresu urbanistyki i architektury a także z innych dziedzin.

W części poświęconej formie współczesnego miasta oraz tendencjom kompozycyjnym obecnym w architekturze mieszkaniowej, wykorzystane zostały studia przypadków. W rozpoznaniu opisano kilkadziesiąt realizacji. Charakterystykę przykładów uzupełniono zdjęciami wybranych obiektów.

Zagadnienie modelowania habitatu zostało przedstawione na zasadzie porównania trzech polskich przykładów (Zielone Wzgórza, Nowe Żerniki, Wyspa Wież). Opisano metody planistyczne z uwzględnieniem szeroko rozumianych zasad optymalizacji środowiska mieszkalnego. Analizę przeprowadzono w formie opisowej i graficznej. W części rysunkowej zaprezentowano schematy przestrzenne w skali urbanistycznej i architektonicznej. Badania uzupełniły tabele zawierające zestawienie najważniejszych parametrów.

W prezentacji nowych miast, dzielnic i osiedli opisano wybrane, głównie europejskie realizacje. Zaproponowano strukturalizację typologii rozwiązań uwarunkowaną specyficznymi zależnościami lokalizacyjnymi, relacjami ze środowiskiem przyrodniczym, względami programowo-przestrzennymi, rozwiązaniami technologicznymi.

W badaniach dotyczących Poznania i aglomeracji poznańskiej, wykorzystano metody o różnym stopniu szczegółowości. Określono wpływ nowych inwestycji na kierunki transformacji miasta. Dla wybranych poznańskich i podpoznańskich zespołów mieszkaniowych przeprowadzono indagandę urbanistyczną. Konstrukcja rzeczowa indagandy oparta została na zestawieniu danych liczbowych głównych parametrów urbanistycznych i architektonicznych. Opracowanie ma charakter selektywny i porównawczy. Składa się z części graficznej oraz tekstowej.

W rozdziale poświęconym doświadczeniom projektowym autora, przeprowadzono charakterystykę wybranych realizacji. Ten fragment pracy został bogato zilustrowany schematami ideowymi, szkicami koncepcyjnymi, rysunkami projektów i fotografiami realizacji.

W ewaluacji posthabitacyjnej wybranego osiedla poznańskiego - Polanka 2, zastosowano wielokryterialny system oceny. Uwzględniono dane dotyczące warunków lokalizacyjnych, kontekstu, organizacji przestrzeni, jakości architektury, programu, estetyki, potencjału integracyjnego, bezpieczeństwa. Głównym elementem analizy były opinie użytkowników pozyskane za pomocą tradycyjnie prowadzonych wywiadów a także informacje zamieszczane w mediach społecznościowych (m. in. internetowym forum mieszkańców osiedla). Na potrzeby badań, została opracowana ankieta dotycząca jakości zamieszkiwania. Uzupełnieniem wyników było porównanie ocen analizowanego założenia ze standardami panującymi w innych rejonach miasta. W badaniach zawarto opisy, wykresy i tabele przedstawiające najważniejsze wskaźniki urbanistyczno-architektoniczne. Badania zakończono podsumowaniem i wnioskami.

Korzyści wynikające z zastosowanych badań

Prowadzone badania stanowią źródło informacji na temat rozwoju miast i współczesnych realizacji mieszkaniowych. Dane dotyczą zróżnicowanych zagadnień o charakterze ogólnym (strategie planistyczne i transformacje urbanistyczne) i szczegółowym (przewartościowania architektoniczne, rozwiązania funkcjonalno-formalne). Środowisko zamieszkania, podobnie jak inne strefy miejskie, podlega nieustannym przekształceniom estetycznym, społecznym i technicznym w trakcie eksploatacji. W sytuacji coraz bardziej odczuwalnych zagrożeń i stopniowej degradacji struktur, prowadzone są działania interwencyjne. Ich celem jest szeroko rozumiana humanizacja i modernizacja środowiska mieszkalnego, zakładająca odnowę i uporządkowanie założeń narażonych na różnego rodzaju niebezpieczeństwa (spadek jakości przestrzeni, konflikty funkcjonalne, zanik kontaktów społecznych).

Uzyskane wyniki mogą mieć wpływ na decyzje podejmowane przez grupy decydujące o kierunkach rozwoju miast (lokalna administracja, inwestorzy, deweloperzy). Krytyczna analiza wybranych przykładów jest źródłem informacji zarówno o mankamentach jak i walorach poszczególnych realizacji. Ich poznanie może służyć eliminacji najczęściej popełnianych błędów (intensyfikacja zabudowy, zanik i marginalizacja przestrzeni publicznych, brak infrastruktury socjalnej, zachwianie równowagi społecznej).

Istotne przewartościowania dotyczą zagadnień formalnych. Aktualnym problemem pozostaje wybór stylistyki, dostosowanie do zmieniających się mód i konwencji artystycznych. Tendencje z jakimi mieliśmy do czynienia w ostatnich dekadach, nie do końca sprawdziły się w zestawieniu z wymogami przestrzennymi i funkcjonalnymi habitatu. Analiza doświadczeń z przeszłości wskazuje że oryginalność formalna nie jest najbardziej pożądaną cechą w przypadku architektury mieszkaniowej. Jednym z

podstawowych i powszechnie stosowanych kryteriów oceny jest stosunek nowoprojektowanych założeń do wartości zastanych - sposób ich ingerencji w przestrzeń miasta. Często stosowanym rozwiązaniem jest zasada odmienności oraz indywidualizacji formy związana są z szeroko rozumianym nurtem współczesnym, preferującym niezależność, zmienność proporcji, dynamikę kompozycji i jej wielowątkowość. Przeciwnieństwem tej filozofii są koncepcje kontynuacji i kontekstu, zakładające bliski związek realizowanych obiektów ze specyfiką i klimatem miejsca, jego kulturą czy historią. Wykorzystanie tego rodzaju założeń jest uzasadnione chęcią zachowania spójności i jednorodności zabudowy, równoważeniem często sprzecznych ideowo tendencji funkcjonujących w środowisku miejskim oraz kultywowaniem regionalnych tradycji. Charakterystyczną cechą najnowszych realizacji jest pluralizm z przewagą układów o stosunkowo prostej stylistyce. Wykorzystywane lub poddawane reinterpretacji są rozwiązania stosowane w przeszłości - modernizm, postmodernizm, minimalizm i dekonstruktywizm. Popularność zdobywają rozwiązania oferowane przez współczesne techniki informatyczne - architekturę parametryczną a także tendencje całkowicie ignorujące najnowsze zdobycze techniki – „low tech” i „off the grid”. Rośnie zależność między wytycznymi formalnymi a zagadnieniami energetycznymi i ekonomicznymi. Istotnym aspektem projektowania jest poszukiwanie rozwiązań innowacyjnych, optymalizujących środowisko mieszkalne. Układy stają się założeniami o coraz wyższym poziomie zaawansowania technicznego, zarządzanymi w sposób automatyczny. Technologie stosowane w mieszkalnictwie stanowią część globalnego systemu informatycznego. Dzięki temu struktura budynków może być na bieżąco dostosowywana do zmieniających się warunków środowiskowych. Informacje dotyczące aktualnych trendów rozwojowych w zakresie architektury mieszkaniowej mogą być ważne dla twórców i inwestorów. Ułatwiają podejmowanie właściwych decyzji projektowych.

Z punktu widzenia użytkowników przestrzeni mieszkalną, prowadzone badania w zakresie zagadnień programowych, mogą służyć lepszemu dostosowaniu zabudowy do potrzeb mieszkańców a w konsekwencji do wzrostu satysfakcji z jej użytkowania. Jakość habitatu jest ściśle związana z chęcią zaspokojenia wymagań szerokiej oraz zróżnicowanej grupy użytkowników. Jednym z warunków wysokiego poziomu założeń jest ich heterogeniczność oraz kompleksowość. Pożądaną cechą oferowanych rozwiązań jest zdolność do przekształceń i dostosowanie do szybko zmieniających się potrzeb. Wobec coraz częściej spotykanych tendencji zmiany miejsca pobytu, rośnie popyt na mieszkania uniwersalne, wielofunkcyjne, o niewielkiej powierzchni, zapewniające dużą elastyczność. Ich atutem powinna być możliwość personalizacji. Działania te sprzyjają kształtowaniu poczucia tożsamości oraz identyfikacji z miejscem.

Poszukiwanie nowych układów funkcjonalnych jest naturalną reakcją na bieżące tendencje rozwojowe (migracje ludności, zmiany w składzie osobowym rodziny, zanik gospodarstw wielopokoleniowych na rzecz jednoosobowych, malejąca dzietność i rosnący udział osób starszych). Ich konsekwencją jest między innymi zróżnicowanie

struktury mieszkalnej. Zainteresowanie poszczególnymi typami mieszkań uzależnione jest także od koniunktury gospodarczej i możliwości finansowych nabywców. Ważnym aspektem procesu przygotowania inwestycji jest aktywny udział przyszłych mieszkańców w tworzeniu projektu. Analizowane są preferencje użytkowników, zachowania, potrzeby i przyzwyczajenia. Pod uwagę brana jest zmienność cykli życia rodziny w poszczególnych okresach jej rozwoju. Wprowadzane są układy mieszane o urozmaiconej charakterystyce (łączenie typów strefowanych, organicznych, neutralnych i innych).

Partycypacja społeczna jest czynnikiem stymulującym jakość tworzonych struktur nie tylko na wstępnym etapie projektowania ale także w czasie ich użytkowania (uczestnictwo i współodpowiedzialność za stan środowiska). Konsultacje społeczne to etap poznawania ludzkich potrzeb i preferencji a także uwzględniania złożonych wzorców osobowościowych. Model partycypacyjny związany jest ściśle ze współczesnymi realiami „rynkowymi”. Coraz większa podaż mieszkań zmusza inwestorów i projektantów do ścisłej współpracy z klientem, tworzenia zindywidualizowanych założeń, zachęcających do kupna. Tego typu tendencje są także ważnym sygnałem dla zarządzających procesem inwestycyjnym.

W koncepcjach modelowania habitatu pojawiają się postulaty dotyczące optymalizacji ich głównych parametrów – wysokości zabudowy, intensywności czy gęstości zaludnienia. Na podstawie prowadzonych analiz, uwzględniających między innymi doświadczenia z przeszłości oraz aktualne preferencje użytkowników, definiowane są na nowo wielkości graniczne. Formułowanie szczegółowych wytycznych wymaga indywidualnych badań dostosowanych do konkretnych, każdorazowo innych warunków środowiskowych, przestrzennych, technicznych i społecznych. W tworzonych modelach analizowane są zagadnienia dotyczące funkcji uzupełniających – obiektów handlowych, usługowych, rekreacyjnych, komunikacji i zieleni. W ich planowaniu brane są pod uwagę między innymi dane demograficzne a także potencjał rozwojowy dzielnicy czy miasta.

Efektem wprowadzania nowych modeli zabudowy powinno być lepsze dostosowanie projektowanych struktur do istniejących warunków, poprawa efektywności wykorzystania przestrzeni. Zwiększenie jakości i sprawności budynku powinno przyczynić się do łatwiejszego zarządzania, do wzrostu korzyści ekonomicznych i poprawie ładu przestrzennego.

Wyniki badań mogą być wykorzystane przy formułowaniu konkretnych zaleceń i wytycznych dla nowych realizacji mieszkalnych. Na podstawie przeprowadzonych analiz definiowane są nowe zasady organizacji habitatu. Preferowana jest zwartość i zagęszczenie zabudowy, modele o hierarchicznej i harmonijnej kompozycji. Poszukiwane są układy wielofunkcyjne i kompleksowe o elastycznej strukturze z założeniem mobilności rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych. Wyznacznikiem jakości powinna być kompaktowość systemów wyposażenia technicznego i ekonomizacja rozwiązań sieciowych. Najnowsze tendencje zakładają systematyczne ograniczanie oddziaływania środowiska zbudowanego na środowisko naturalne oraz redukcję zużycia energii i kosztów utrzymania. Postulaty te powinny być ściśle związane ze świadomym programowaniem inwestycji na poszczególnych etapach jej

planowania - od odpowiedniej orientacji domu na działce po właściwe wyposażenie techniczne obiektu. Poprawie standardów i warunków zamieszkania ma służyć wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Charakterystyczną tendencją jest tworzenie coraz bardziej inteligentnych budynków wyposażonych w systemy monitorujące, umożliwiające sprawne zarządzanie obiektem.

Realizacja postulatów zawartych w pracy może mieć korzystny wpływ nie tylko na działania projektantów i wykonawców ale także dla inwestorów oraz osób zarządzających zespołami mieszkaniowymi. Postulaty kreowania założeń opartych o nowe reguły uwzględniające zróżnicowane warunki eksploatacji budynków i oceny środowiska zbudowanego w polskim mieszkalnictwie, stanowią wciąż zagadnienia marginalne. W kontekście oceny istniejących struktur i ogólnych tendencji rozwojowych, należy także zwrócić uwagę na konieczność modyfikacji procesów inwestycyjnych oraz zmianę zasad projektowania. Niezbędne będzie wprowadzenie działań kompleksowych obejmujących między innymi interdyscyplinarne analizy jakości środowiska zewnętrznego i wewnętrznego, ocenę poziomu zużycia zasobów, obciążenia środowiska naturalnego i kosztów w poszczególnych cyklach życia.

Prezentacja różnego rodzaju rozwiązań ma także cel edukacyjny. Poznanie nowych możliwości w zakresie organizacji środowiska zamieszkania, ma sprzyjać zmianie świadomości społecznej i popularyzacji innowacyjnych idei – przełamywaniu utrwalonych w świadomości użytkowników stereotypów na temat tradycyjnych i mało efektywnych rozwiązań. Przeprowadzone badania mogą stanowić cenny materiał dydaktyczny. Rezultaty badań, pomimo wyraźnie akcentowanych związków z jednym ośrodkiem, mają ponadlokalny wymiar i znaczenie. Przedstawione wnioski oraz końcowe oceny mogą i powinny być wykorzystane w programowaniu i projektowaniu nowych zespołów i osiedli.

Wykorzystywanie doświadczeń naukowych w pracach projektowych

Tematyka prowadzonych badań jest ściśle związana z doświadczeniami projektowymi autora. W trakcie wieloletniej praktyki zawodowej miał on okazję uczestniczyć w opracowaniach dotyczących różnych form habitatu – od domów jednorodzinnych, przez pojedyncze budynki wielorodzinne, po zespoły i osiedla mieszkaniowe. Bezpośredni udział w projektowaniu wielu, często bardzo odmiennych założeń, stwarzał możliwość poznania ich specyfiki. Planowane i realizowane inwestycje różniły się parametrami, lokalizacją i charakterem. Powstawały w ciągu ostatnich trzech dekad, w warunkach zmieniających się tendencji i mód. Zdobyte doświadczenie praktyczne było uzupełniane wiedzą teoretyczną. Opracowania naukowo - badawcze dotyczące zasad organizacji współczesnego habitatu, rozwiązań funkcjonalnych, formalnych i kompozycyjnych były brane pod uwagę w tworzonych przez autora projektach architektonicznych oraz urbanistycznych. Stanowiły podstawę ich definiowania w zakresie ogólnym i szczegółowym, na poziomie ideowym i realizacyjnym. Konfrontacja teorii z praktyką jest sprawdzoną i skuteczną metodą projektową. Jest warunkiem kształtowania struktur mieszkalnych odpowiadających aktualnym wymaganiom i potrzebom. Znajomość i analiza

aktualnych trendów pozwala na podejmowanie właściwych decyzji, na unikanie podstawowych błędów.

Jednym z najważniejszych problemów w kontekście prowadzonych badań są kwestie dotyczące transformacji przestrzeni miejskiej. Autor odnosi się do nich w swoich opracowaniach projektowych. Szczególnie wyraźnie akcentowane są zależności jakie następują w miastach w związku z rozwojem struktur mieszkalnych. Cenny materiał badawczy stanowią analizy środowiska zbudowanego. Opinie użytkowników dają możliwość porównania założeń ideowych z rezultatami osiągniętymi w praktyce. Są źródłem wielu informacji na temat zastosowanych rozwiązań przestrzennych, funkcjonalnych czy technicznych. Autor od wielu lat rejestruje zmiany jakie zachodzą w Poznaniu na skutek realizacji nowych osiedli i zespołów mieszkaniowych. Rezultaty prowadzonego rozpoznania są komentowane i oceniane w pracach naukowych.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury.

5.1. W ramach współpracy z Uniwersytetem Jean Piaget, Coimbra / Portugalia i Angola / w latach 2000-2002 autor, był konsultantem grup projektowych i wykładowcą na warsztatach naukowo – badawczych Forum UNESCO „Man and the Biosphere 11 Urban Ecosystems”, pod kierunkiem prof. L. Zimowskiego (Poznań, Leszno, Środa Wlkp.).

Rezultatem współpracy były publikacje:

T. Jastrząb

“As analises da situacao e fisionomica dos espacos - chave da cidade. Os metodos de valorizacao urbanistica segundo L. Zimowski as aplicacoes do autor”

[w:] Barełkowski R. Borowski K. Jastrząb T. Patalas A. Zimowski L. : *Design Ideas and Applications*, Universidade Jean Piaget / Angola, Instituto Piaget Editorial, Lisboa (Portugal), s.77 - 94, Revisao cientifica: Prof. Antonio Clemente Carrion (Universidade de Valencia) Lisboa 2000

T. Jastrząb

“As experiencias dos projectos atraves das realizacoes”

[w:] Barełkowski R. Borowski K. Jastrząb T. Patalas A. Zimowski L. : *Design Ideas and Applications*, Universidade Jean Piaget / Angola, Instituto Piaget Editorial, Lisboa (Portugal), s.95 - 106, Revisao cientifica: Prof. Antonio Clemente Carrion (Universidade de Valencia) Lisboa 2000

5.2. Równolegle z pracą na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej współpraca z Wyższą Szkołą Gospodarki, Wydział Technologiczny w Bydgoszczy (studia inżynierskie). W latach 2006 - 2013 zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Architektury i Urbanistyki, Wydział Technologiczny Wyższej Szkoły Gospodarki.

Prowadzone zajęcia:

- wykłady z teorii architektury (I rok)
- wykłady z teorii urbanistyki i planowania przestrzennego (II i III rok)
- wykłady z architektury mieszkaniowej (II rok)
- wykłady z architektury usługowej (III rok)
- ćwiczenia z architektury mieszkaniowej (II rok)
- ćwiczenia z urbanistyki (IIrok)
- promotor prac inżynierskich

W ramach współpracy z Wyższą Szkołą Gospodarki w Bydgoszczy ukazały się następujące publikacje (rozdziały w monografiach naukowych):

Jastrząb T.

Mieszkalnictwo. Architektura i urbanistyka mieszkaniowa

[w:] *Geo-architektura, urbanizm, studia*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki, Bydgoszcz 2006

Jastrząb T.

Architektura i urbanistyka mieszkaniowa w założeniach projektowych

[w:] *GEO - architektura, urbanizm, studia*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki, Bydgoszcz 2006

Jastrząb T.

Cechy przestrzeni publicznych a atrakcyjność struktur miejskich

[w:] *ARS – architektura, urbanizm, studia*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki, Bydgoszcz 2007

Jastrząb T.

Przestrzenie dla komunikacji we współczesnych miastach

[w:] *VIA – architektura, urbanizm, studia*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki, Bydgoszcz 2008

Jastrząb T.

Struktury rekreacji i sportu jako element równowagi ekologicznej w przestrzeni współczesnych miast

[w:] *EKO – architektura, urbanizm, studia*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki, Bydgoszcz 2009

Jastrząb T.

Tereny nadwodne w procesie reurbanizacji współczesnych miast [w:] *AQUA AERO – architektura, urbanizm, studia*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki, Bydgoszcz 2011

Udział w konferencjach naukowych organizowanych przez Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy:

- konferencja naukowa Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy „ARS - architektura, urbanizm, studia”, Bydgoszcz 2007 (wygłoszony referat i publikacja)

- konferencja naukowa Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy „VIA - architektura, urbanizm, studia”, Bydgoszcz 2008 (wygłoszony referat i publikacja)

- konferencja naukowa Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy „EKO - architektura, urbanizm, studia”, Bydgoszcz 2009 (wygłoszony referat i publikacja)

- konferencja naukowa Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy „AQUA – AERO architektura, urbanizm, studia”, Bydgoszcz 2011 (wygłoszony referat i publikacja)

Promotor 40 prac inżynierskich w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy (2006-2014)

5.3. Od 2017 r. wykładowca na studiach podyplomowych na kierunku Architektura Wnętrz w Kolegium Nauk Technicznych w Wyższej Szkole Gospodarki w Toruniu.

Prowadzone zajęcia:

- wykłady i laboratoria z projektowania architektonicznego
- wykłady i laboratoria z projektowania architektury mieszkaniowej
- wykłady i laboratoria z projektowania architektury usługowej
- wykłady z teorii kompozycji
- promotor prac dyplomowych

Promotor 8 prac dyplomowych na Studiach Podyplomowych na kierunku Architektura Wnętrz w Kolegium Nauk Technicznych w Wyższej Szkole Gospodarki w Toruniu. (2018-2023)

5.4. W latach 2018 - 2020 współpraca z Wydziałem Architektury i Wzornictwa Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

Prowadzone zajęcia: projektowanie architektoniczne

5.5. Od 1998 r. autor jest członkiem Komisji Urbanistyki i Planowania Przestrzennego oddziału Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu.

Aktywność naukowa:

- udział w sesjach naukowych,
- wykłady i prezentacje autorskie,

Publikacje naukowe:

Jastrząb T.

Indaganda urbanistyczna - badania wybranych przestrzeni publicznych miasta Poznania [w:] *Planowanie przestrzenne miast i regionów*. Wydawnictwo Komisji Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu, Ośrodek Wydawnictw Naukowych, Poznań 1999.

T. Jastrząb

An analysis of selected public space structures in the city of Poznań

[w:] *Urban regional structures. Research studies and applications*.

L. Zimowski, R. Brochado, H. Sturm, Wydawnictwo Komisji Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu, Ośrodek Wydawnictw Naukowych, Poznań 2003.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę

6.1. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Od ukończenia studiów w Politechnice Poznańskiej na stanowisku nauczyciela akademickiego w pełnym wymiarze godzin (asystent, adiunkt, starszy wykładowca).

Równoległe od 2006 do 2014 r. pracownik Instytutu Architektury i Urbanistyki Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy (adiunkt).

1987 r. Politechnika Poznańska - asystent stażysta w Instytucie Architektury i Planowania Przestrzennego, Zakład Teorii i Planowania Przestrzeni Regionów i Miast, kierownik prof. dr hab. L.Zimowski.

Od 1988 do 1998 r. Politechnika Poznańska - asystent w Instytucie Architektury i Planowania Przestrzennego, Zakład Teorii i Planowania Przestrzeni Regionów i Miast, kierownik prof. dr hab. L.Zimowski.

Od 1998 r. Politechnika Poznańska - adiunkt w Instytucie Architektury i Planowania Przestrzennego, Zakład Teorii i Planowania Przestrzeni Regionów i Miast (kierownik prof. dr hab. L.Zimowski)

Od 2002 do 2007 r. Politechnika Poznańska – adiunkt w Instytucie Architektury i Planowania Przestrzennego, Zakład Architektury Mieszkaniowej i Usługowej, kierownik dr hab. inż. arch. M. Fikus prof. Politechniki Poznańskiej.

Od 2006 do 2013 r. Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy – adiunkt w Instytucie Urbanistyki i Architektury (kierownik dr inż. H. Ferens-Budzyńska prof. WSG)

Od 2007 do 2018 r. Politechnika Poznańska - starszy wykładowca w Instytucie Architektury, Urbanistyki i Ochrony Dziedzictwa, Zakład Architektury Mieszkaniowej i Usługowej, kierownik dr hab. inż. arch. E. Sipińska prof. Politechniki Poznańskiej.

Od 2017 r. i nadal wykładowca na studiach podyplomowych Architektura Wnętrz w Kolegium Nauk Technicznych w Wyższej Szkole Gospodarki w Toruniu, kierownik dr inż. D. Buchaniec prof. WSG.

W latach 2018 - 2020 współpraca z Wydziałem Architektury i Wzornictwa Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

Od 2018 i nadal adiunkt w Zakładzie Architektury Usługowej i Mieszkaniowej, Instytutu Architektury, Urbanistyki i Ochrony Dziedzictwa na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej, kierownik dr hab. inż. arch. E. Sipińska prof. Politechniki Poznańskiej.

ZAJĘCIA DYDAKTYCZNE

1987 asystent stażysta w Zakładzie Teorii i Planowania Przestrzeni, Regionów i Miast, Insytut Architektury i Planowania Przestrzennego Politechniki Poznańskiej

- ćwiczenia projektowe z projektowania urbanistycznego (V rok)
- ćwiczenia z teorii kompozycji przestrzeni (II rok)

1988 - 1998 asystent w Zakładzie Teorii i Planowania Przestrzeni, Regionów i Miast, Insytut Architektury i Planowania Przestrzennego Politechniki Poznańskiej

- ćwiczenia projektowe z projektowania urbanistycznego (V rok)
- ćwiczenia z teorii kompozycji przestrzeni (II rok)
- letnie praktyki terenowe z projektowania urbanistycznego (IV rok)
- ćwiczenia projektowe z podstaw projektowania architektonicznego (I rok)
- ćwiczenia projektowe z architektury (II rok)
- wykłady z podstaw projektowania architektonicznego (I rok)
- wykłady z teorii kompozycji przestrzeni (II rok)

od 1998 adiunkt w Zakładzie Teorii i Planowania Przestrzeni, Regionów i Miast, Instytut Architektury i Planowania Przestrzennego Politechniki Poznańskiej

- ćwiczenia projektowe z urbanistyki (V rok)
- ćwiczenia z teorii kompozycji przestrzeni (II rok)
- letnie praktyki terenowe z projektowania urbanistycznego (IV rok)
- ćwiczenia projektowe z podstaw projektowania architektonicznego (I rok)
- ćwiczenia projektowe z architektury (II i III rok)
- wykłady z podstaw projektowania architektonicznego (I rok)
- wykłady z teorii kompozycji przestrzeni (II rok)

od 2002 adiunkt w Katedrze Architektury Usługowej i Mieszkaniowej, Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej

- ćwiczenia projektowe z architektury mieszkaniowej (II rok)
- ćwiczenia projektowe z architektury usługowej (III rok)
- seminarium dyplomowe (V rok dz.)
- ćwiczenia projektowe z podstaw projektowania architektonicznego (I rok)
- ćwiczenia projektowe z architektury (II rok)
- wykłady z zasad projektowania architektury usługowej (II rok)
- wykłady z podstaw projektowania architektonicznego (I rok)

Jednocześnie od 2006 do 2013 adiunkt w Instytucie Architektury i Urbanistyki Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy (studia inżynierskie)

- wykłady z teorii architektury (I rok)
- wykłady z teorii urbanistyki i planowania przestrzennego (II i III rok)
- wykłady z architektury mieszkaniowej (II rok)
- wykłady z architektury usługowej (III rok)
- ćwiczenia z architektury mieszkaniowej (II rok)
- ćwiczenia z urbanistyki (II rok)
- promotor prac inżynierskich

od 2007 starszy wykładowca w Zakładzie Architektury Usługowej i Mieszkaniowej, Instytut Architektury, Urbanistyki i Ochrony Dziedzictwa, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

- ćwiczenia projektowe z architektury mieszkaniowej (II rok)
- ćwiczenia projektowe z architektury usługowej (III rok)
- seminarium dyplomowe
- ćwiczenia projektowe z podstaw projektowania architektonicznego (I rok)
- wykłady z zasad projektowania architektury usługowej (II rok)
- wykłady z architektury mieszkaniowej jednorodzinnej (II rok)
- wykłady z architektury mieszkaniowej wielorodzinnej (III rok)
- wykłady z podstaw projektowania architektonicznego (I rok)
- promotor prac inżynierskich I magisterskich

od 2018 adiunkt w Zakładzie Architektury Usługowej i Mieszkaniowej, Instytut Architektury, Urbanistyki i Ochrony Dziedzictwa, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

- ćwiczenia projektowe z architektury mieszkaniowej wielorodzinnej (III rok)
- ćwiczenia projektowe z architektury usługowej (II rok)
- seminarium dyplomowe
- ćwiczenia projektowe z podstaw projektowania architektonicznego (I rok)
- wykłady teorii kompozycji (I rok)
- ćwiczenia teoria kompozycji (I rok)
- projektowanie specjalistyczne (V rok)
- promotor prac inżynierskich i magisterskich

Od 2018 zajęcia na kierunku Architektura Wnętrz, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

- wykłady teorii kompozycji (I rok)
- ćwiczenia teoria kompozycji (I rok)

Od 2017 studia podyplomowe Architektura Wnętrz, Kolegium Nauk Technicznych w Wyższej Szkole Gospodarki w Toruniu.

- wykłady i laboratoria z projektowania architektonicznego
- wykłady i laboratoria z projektowania architektury mieszkaniowej
- wykłady i laboratoria z projektowania architektury usługowej
- wykłady z teorii kompozycji
- promotor prac dyplomowych

Międzynarodowe warsztaty urbanistyczne

Od 1987 do 2003 r. konsultant grup projektowych i opiekun grup na seminariach urbanistycznych DOPPS (Deutsch - Osterreichisch - Polnisches Planungsseminar) organizowanych w ramach współpracy Politechniki Poznańskiej (prof. L. Zimowski) z Technische Universitat Hannover (prof. G. Harder, prof. F. Spengelin) oraz Technische Universitat Wien (prof. H. Knoflacher).

Międzynarodowe Studium Podyplomowe Planowania Przestrzennego

Od 1997 r. - wykładowca i prowadzący ćwiczenia z projektowania urbanistycznego, teorii budowy miast i mieszkalnictwa. Promotor i recenzent prac dyplomowych.

Od 2000 do 2002 r. konsultant grup projektowych, wykładowca na warsztatach **Forum UNESCO MAB 11 Urban Ecosystems** w zespole prof. L. Zimowskiego (Coimbra, Poznań, Leszno, Środa Wlkp.)

OSIĄGNIĘCIA DYDAKTYCZNE

Promotor 250 prac dyplomowych magisterskich i inżynierskich na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej

Recenzent 116 prac dyplomowych magisterskich i inżynierskich na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej

Promotor 40 prac inżynierskich w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy (2006-2013)

Promotor 8 prac dyplomowych na Studiach Podyplomowych Architektury Wnętrz, Kolegium Nauk Technicznych w Wyższej Szkole Gospodarki w Toruniu (2017-2022)

Promotor prac dyplomowych wyróżnianych w krajowych i międzynarodowych konkursach architektonicznych między innymi:

- konkurs Towarzystwa Urbanistów Polskich „Moja Wielkopolska” (wyróżnienia M. Michalska, K. Ast),
- konkurs „Najlepsza praca magisterska m. Poznania” (wyróżnienie A. Stankowska),
- konkurs „Architektura Betonowa”, Politechnika Krakowska (wyróżnienie M. Tłoczek),
- konkurs na najlepszą pracę semestralną im. W. Czarneckiego (wyróżnienie M. Krawczyńska),
- konkurs międzynarodowy „Film City Tower Bollywood, Indie” 2017, I nagroda (J. Nowakowska, M. Skop i M. Woźniak),
- konkurs Skyscraper Challenge 2018 Dubaj, Zjednoczone Emiraty Arabskie (wyróżnienie M. Janulewicz).

Promotor pomocniczy w otwartym przewodzie doktorskim p. mgr inż. arch. Jędrzeja Suheckiego „Alternatywne sposoby zamieszkiwania a formowanie architektury mieszkaniowej” Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej, promotor dr. hab. inż. arch. Maciej Janowski (planowana obrona grudzień 2023).

Udział w przygotowaniu nowego kierunku studiów „architektura wnętrz” na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej w 2019 r. Opracowanie programu w zakresie przedmiotu „Teoria kompozycja wnętrz”.

6.2. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

Działalność organizacyjna obejmuje przedsięwzięcia związane z obsługą zajęć dydaktycznych, naukowo-badawczych a także udział w organizacjach pozauczelnianych, środowiskowych i zawodowych. Zakres działań dotyczył między innymi udziału w wydziałowych komisjach, obsłudze imprez o charakterze naukowym,

przygotowanie publikacji, realizację programów naukowo – badawczych, organizacji konkursów studenckich.

Członek Wydziałowej Komisji Egzaminacyjnej na studia dzienne magisterskie (2001 - 2009)

Członek Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej na studia dzienne magisterskie (1999 - 2001)

Koordynator i opiekun międzynarodowych warsztatów architektoniczno - planistycznych (Deutsch - Osterreichisch - Polnisches Planungsseminar - DOPPS) organizowanych w ramach współpracy między Politechniką Poznańską (prof. L. Zimowski) a Technische Universitat Hannover (prof. G. Harder , prof. F. Spengelin) Technische Universitat Wien (prof. H. Knoflacher) w latach 1987 – 1999:

- Rawicz 1987

- Emden (Niemcy) 1988

- Klosterneuburg, Wiedeń (Austria) 1989

- Bunde (Niemcy) 1998

Członek Koła Naukowego Studentów Architektury w Instytucie Architektury i Planowania Przestrzennego Politechniki Poznańskiej (v-ce przewodniczący w latach 1986-1988)

Koordynator i organizator konkursów im. W. Czarneckiego na najlepszą studencką pracę semestralną w Instytucie Architektury i Planowania Przestrzennego Politechniki Poznańskiej (1987 - 1998)

Opiekun grup studenckich na Międzynarodowych Warsztatach Urbanistycznych Forum UNESCO - Urban Ecosystems, Środa Wielkopolska 2002, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej, Uniwersytet Piaget Coimbra (Portugalia)

Opiekun grup studenckich na warsztatach urbanistycznych Międzynarodowego Studium Podyplomowego Planowania Przestrzennego, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej: Rokosowo 1998, Środa Wlkp 2000, Sieraków 2003, Murowana Goślina 2003

Koordynator i opiekun grup studenckich na międzynarodowych warsztatach urbanistycznych „Modelling in the Theory and Practice of Urbanisation”, Politechnika Poznańska - Universidade Instituto Piaget, Rokosowo 19-21.06.2000

Koordynator w zespole prof. L. Zimowskiego Międzynarodowej Sesji Naukowej „Europejskie Unie małych i średnich przedsiębiorstw oraz wolnych zawodów w działalności kooperacyjnej z uczelniami i programami kształcenia ustawicznego oraz podyplomowego” European Union of Engineers and Architects, European Medium and Small Business Union (Bruxelles), Poznań - Rokosowo 6-8.11.1998

6.3. POPULARYZACJA NAUKI I SZTUKI

Współpraca ze Stowarzyszeniem Psychologia i Architektura, publikacje:

- Jastrząb T. „*Szkice, ideogramy i schematy w praktyce projektowej architekta*”, 2017 (rozdział w monografii naukowej), Wyd. Stowarzyszenie Psychologia i Architektura,

- Jastrząb T. „*Miasto dla każdego*”, 2019, (rozdział w monografii naukowej) Wyd. Stowarzyszenie Psychologia i Architektura,

- Jastrząb T. „*Modele podmiejskiej urbanizacji: wybrane zagadnienia*”, 2018 (rozdział w monografii naukowej) Wyd. Stowarzyszenie Psychologia i Architektura,

- Jastrząb T. „*Obrazy miasta – widzialne i niewidzialne*”, 2021 (rozdział w monografii naukowej) Wyd. Stowarzyszenie Psychologia i Architektura,

- Jastrząb T. „*Urbanistyczno-architektoniczne wyznaczniki tożsamości miasta*”, 2021 (rozdział w monografii naukowej) Wyd. Stowarzyszenie Psychologia i Architektura.

Współpraca z Centrum Inicjatyw Lokalnych „Poznań Główna”. Przygotowanie projektu „*Ogród Socjalny dla mieszkańców dzielnicy Główna*” – prace koncepcyjne studentów Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej. Przygotowanie wniosku o realizację w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego przy współpracy z miastem Poznań 2022 r.

Współpraca ze Stowarzyszeniem Młodych Animatorów Kultury. Organizacja wystawy projektów koncepcyjnych studentów Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej - „*Dom Społeczny przy Rynku Wschodnim w Poznaniu*”, Poznań 2022 r.

Publikacja: Jastrząb T. *Architektura inkluzywna-integrująca, Wybrane aspekty przestrzenne, funkcjonalne, społeczne* [w:] Zeszyty Naukowe Politechniki Poznańskiej. Architektura, Urbanistyka, Architektura Wnętrz nr 8, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2023

7. INNE INFORMACJE DOTYCZĄCE KARIERY ZAWODOWEJ

DZIAŁALNOŚĆ PROJEKTOWA

1984 - 1987 asystent w pracowni architektonicznej TKT - T. Sudół, K. Łabędzka , T. Jurga, Poznań, ul. Wyspiańskiego

1987 - 1994 asystent i projektant w pracowni architektonicznej J. Buszkiewicza ARI - Architektura Realizacje Inwestycje, Poznań, ul. Składowa 4

1996 - 2012 współpraca z biurem architektonicznym Arcada sp. z o.o. Poznań, Aleje Niepodległości 39

Od 2008 - 2014 r. współpraca z F-3 Architekci Poznań ul. Dobra 37

Od 1994 r. autorska pracowania projektowa

Od 2002 r. członek Wielkopolskiej Okręgowej Izby Architektów

Uprawnienia do projektowania w zakresie architektury bez ograniczeń od 1992 r.

podpis wnioskodawcy

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'H. Jankowski', is written over a faint rectangular stamp.